

OTSUS

20.07.2016 nr 5.1-5/16-030

Koondumise nr 18/2016 Circle K Eesti Aktsiaselts ja SEVENOIL EST OÜ osa, OÜ TOOMEMAA osa, osühing Heleaas osa ning osühing Järvejaam osa täiendava menetluse alustamine

Koondumine

Circle K Eesti Aktsiaselts (**Circle K**) volitatud esindaja esitas 20.06.2016 Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt vastavalt 26.05.2016 SEVENOIL EST OÜ, OÜ TOOMEMAA, osühing Heleaas, osühing Järvejaam ja Circle K vahel sõlmitud Kinnistute ja Ettevõtte Osa Võõrandamise Lepingule kavatseb Circle K omandada kõigi nelja ettevõtja osad, mille koosseisu kuulub 23 „P Premium 7“ kaubamärgi all opereeritavat tanklat koos lepingute ja töötajatega ning kinnisasjadega ja seal asuva varaga (**Premium 7 osa**). Tehingu tulemusel saavutaks Circle K valitseva mõju Premium 7 osa üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning tegemist on koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju.

Seega on ettevõtjaks, kes omandab valitseva mõju Circle K ning ettevõtjateks, kelle osade üle omandatakse valitsev mõju SEVENOIL EST OÜ, OÜ TOOMEMAA, osühing Heleaas, osühing Järvejaam.

Circle K on Circle K AS-i tütar-ettevõtja, mis kuulub omakorda Kanada päritolu globaalsesse jaemüügi kontserni Alimentation Couche-Tard Inc. Circle K põhitegevuseks Eestis on mootorikütuste ning toidu- ja esmatarbekaupade jaemüük. Hetkel teenindab Circle K Statoili kaubamärgi all kliente 46 tanklat (teenindusjaama), 1 mugavuspood ning Statoil 1-2-3 kaubamärgi all 7 automaattanklat Eestis. Lisaks opereerib Circle K Eestis Statoili kaubamärgi all 25 autopesulat.

SEVENOIL EST OÜ, OÜ TOOMEMAA, osühingu Heleaas ja osühingu Järvejaam üle omab valitsevat mõju otse või kaudselt Mare Kolsar (i.k 45304132717). SEVENOIL EST OÜ-le kuuluvad üleantavad varad, sh vallasasjad, töölepingud, kliendilepingud, kütuse varud jms. OÜ-le TOOMEMAA, osühingule Heleaas ja

osaühingule Järvejaam kuuluvad üleantavad kinnistud. Kõigi nelja ettevõtja osad moodustavad kokku organisatsiooniliselt iseseisva ettevõtja, mis opereerib 31 tanklast koosnevat „P Premium 7“ kaubamärgi all tegutsevat tanklaketti. Käesoleva koondumisega soovitakse võõrandada 23 tanklat.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületasid kummalgi 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Täiendava menetluse alustamine

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi *Juhend*) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt ületab Circle K ja Premium 7 osa teenindusjaamade liidetud turuosa kokku 15% mootorikütuse jaemüügil. Muude kattuvate äritegevuste osas, nagu määrdeainete, autotarvikute, toidu- ja esmatarbekaupade jaemüük jääb koondumise teate kohaselt koondumise osaliste teenindusjaamade turuosa kokku hinnanguliselt alla 10%. Vastavalt koondumise teatele puuduvad antud koondumises vertikaalselt mõjutatud kaubaturud.

Konkurentsiameti varasema praktika kohaselt ei ole mootorikütuste jaemüügi tanklate koondumisel ja selle mõjude hindamisel vaja eristada bensiini ja diislikütuse jaemüügi kaubaturgu (olguigi, et erinevad mootorid tarbivad erinevat kütust) või veelgi detailsemat jaotust, sõltuvalt bensiini oktaanarvust. Erinevad mootorikütused kuuluvad kõik ühele kaubaturule, kuna reeglina on kõigi kütuse jaemüüjate kaubavalikus esindatud nii bensiin kui diislikütus. Kõik kütusetanklad konkureerivad

omavahel üldisel mootorikütuse jaemüügi kaubaturul.¹ Konkurentsiameti hinnangul kehtib märgitud kaubaturu määratlemise loogika ka käesoleva koondumise puhul, mistõttu on kaubaturuks mootorikütuste jaemüük.

Mõlema koondumise osalise tanklad paiknevad erinevates kohtades üle Eesti. Konkurentsiamet on 01.07.2015 otsuses nr 5.1-5/15-018 (aktsiaselts Aqua Marina ja aktsiaselts Lukoil Eesti) määratlenud mootorikütuste jaemüügi kaubaturu geograafiliseks ulatuseks kogu Eesti territooriumi. Sellise geograafilise määratluse põhjustena võeti arvesse Eesti pindala suurust (vahemaad on lühikesed), kus erinevate teenindusjaamade piirkonnad moodustavad üksteisele järgnevate ja üksteisega kattuvate alade ahela, ning asjaolu, et konkurentsitingimused mootorikütuse jaemüügi turul Eesti erinevates piirkondades on sarnased ning kütuse jaehinna erinevus eri piirkondades ei ole märkimisväärne.

Vahetult käesolevale koondumisele eelnenud 01.06.2016 otsuses nr 5.1-5/16-020 (OÜ Alexela Tanklad ja Mokter OÜ osa) leidis Konkurentsiamet, et koondumise tulemusel ei teki olukorda, kus mõnes piirkonnas oleksid koondumise osaliste tanklad ülekaalus. Seetõttu ei muutnud kõnealune koondumine oluliselt konkurentsitingimusi lokaalsemates piirkondades (näiteks maakonnad või omandatavat tanklat ümbritsev ala kuni 30 minuti autosõidu kauguseni). Märgitud põhjusel ei pidanud Konkurentsiamet vajalikuks ega põhjendatuks hinnata koondumise mõju lokaalsematel geograafilistel aladel kui kogu Eesti territoorium.

Arvestades, et antud koondumine on mootorikütuste jaemüügi kaubaturul Eestis lühikese aja jooksul juba kolmas, mistõttu on järjest vähenenud kaubaturul tegutsevate ettevõtjate arv ning tõusnud kontsentratsiooni tase, peab Konkurentsiamet põhjendatuks kaubaturu põhjalikumat analüüsi. Konkurentsiameti hinnangul piirdub mootorikütuse ostja seisukohast vaadatuna omavahel konkureerivate tanklate geograafiline ala tavapäraselt territooriumiga, mille läheduses ostja mootorsõidukiga valdavalt liikleb. Seetõttu on mootorikütuste jaemüügil konkurentsiolekorra hindamisel põhjendatud kogu Eesti territooriumist lokaalsemate geograafiliste alade piiritlemine. Mootorikütuste jaemüügi kaubaturu lokaalsete geograafiliste alade täpsemad piirid ning koondumise mõju konkurentsile nendel aladel selgitab koondumise täiendav menetlus. Lisaks lokaalsetele piirkondadele hindab Konkurentsiamet koondumise mõju kogu Eesti territooriumil.

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsikaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevdamise kaudu.

Seoses tekkinud vajadusega teha kindlaks KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolude olemasolu või nende puudumine Circle K ja Premium 7 osa koondumise puhul ning võttes aluseks KonkS § 27 lg 1 p 2,

otsustan:

alustada täiendavat menetlust koondumisele hinnangu andmiseks.

¹ Konkurentsiameti 01.07.2015 otsus nr 5.1-5/15-018 - aktsiaselts Aqua Marina ja Aktsiaselts Lukoil Eesti ning 01.06.2016 otsus nr 5.1-5/16-020 – OÜ Alexela Tanklad ja Mokter OÜ osa.

KonkS § 27 lõike 2 kohaselt teeb Konkurentsiamet täiendava menetluse käigus nelja kuu jooksul ühe järgmistest otsustest:

- 1) annab koondumiseks loa, kui kontrollitava koondumise korral ei esine KonkS § 22 lõikes 3 nimetatud asjaolusid;
- 2) keelab koondumise, kui kontrollitava koondumise korral esinevad KonkS § 22 lõikes 3 nimetatud asjaolud;
- 3) lõpetab menetluse, kui koondumise osalised loobuvad koondumisest.

Vastavalt KonkS § 27 lõikele 3 võib Konkurentsiamet konkurentsi kahjustamise vältimiseks anda koondumiseks loa tingimusel, et koondumise osalised täidavad endale võetud kohustused.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 20.07.2016 otsuse nr 5.1-5/16-030 ära kiri on samane originaaliga.